

BEREGI ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP, VÁRMEGYEI ÉS TÁRSADALMI KÖZLÖNY.

M. H. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlapkönyvtári
Növekedéskönyvtár

Kiadja a szerkesztőség.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Beregszász, Árpád-utca 5. szám.

Felelős szerkesztő:
BALKÁNYI GYULA.

Előfizetési ár: 1909 év 4101 sz.
Egész évre 8 kor. Községek részére 5 kor.
Hirdetési díjak: megállapodás szerint.

Mit hoz a jövő.

Ismét elmult egy év és reményeink, vágyaink egyike sem teljesült. A nemzet valóságos apathiával szemléli azt a sivár küzdelmet, mely az őt megillető jogok körül foly nemzeti ideáljaink valószínűsítése, függetlenségünk eszménye, állami önállóságunk kidomborítása messze távolban és szárny-szegetten kell magunkat a végzetnek megadni, mert mindazon intézmények melyek hivatalosan voltak a magyar nemzeti jelleget széles e világon hirdetni, ködképletnek bizonyult és nekünk nincs más osztályrészünk, mint a lemondás.

Örök büne a koalíciónak, hogy harmadféle évi uralma alatt csak máról holnapra élt, a közösségből kifolyó minden kívánalmat a pactumra való hivatkozással szolgálalként teljesített. A nemzet vérét és pénzét feláldozta, a nélkül, hogy állami önállóságunk és souverénitásunk megalapozásáról legáltalabbról is gondoskodott volna.

Most, hogy a koalíció haldoklik, most hogy teljesen lejárt a magát, midőn már minden hitelét elvesztette és a mint mondani szokták ég a föld talpa alatt csakis a további tengődés

érdekében magára öltötte a párdúc kacagányt meg egy vitézkötést varrt mentéjére és elakarja hitetni, hogy mindazt megszerzi a nemzetnek, mi milliók szívében századok óta a kegyelet nemes patinájával románcozva szunnyad

Hiu ábránd! Lidérc tény az, mely csak csalogat, mert ha volna is akarat nincs meg a kellő erély, az a határozott akarat, mely imponál, mely az ellenfelet legalább is gondolkozóba ejti.

Minden koalíciónak jellege a megalkuvás és a koalizált pártok elveinek tiszteletben tartása, ennek természetes következménye, hogy egyik párt sem valószínűsíthetja meg elveit, mert a másik párt meggyőződésébe ütközik. Ily kormányzás lehet kényelmes, de a nemzetre nézve soha sem lesz hasznos és áldást hozó.

Nézzük csak az önálló bankot, mely egyedül a függetlenségi párt jelszava, melylyel indult a választási harcba és melyet annyiszor hangoztattott, hogy ma az önálló nemzeti bank felállítására valóságos becsületbeli ügye lett és mégis a függetlenségi párt zömének esze ágában sincs becsületbeli kötelességének eleget tenni, ha török szakad is, de kész megalkudni holmi

formulákkal és kompromisz-tervekkel mert a koalíció másik két pártja az önálló banknak határozott ellensége.

A néppárt álláspontját értjük. Ennek a pártnak finom, nagyon finom szimatja van. Összeköttetései a legfelsőbb körökig terjednek. Ez a párt azon hiszemben van, hogy a jövő az övé és épen ezért nem akarja politikai lételetét kockáztatni, mert tudja, hogy odaát a Lajtán túl a mi jogos kívánásaink mindig ellenzésre találnak, hogy odaát nincs hajlandóság gyarmati függésünket megszüntetni, mert egy anyagilag erős Magyarország örökre véget vetne kiszípo:yozásunknak.

A függetlenségi párt érzi helyzetének ferdeségét, érzi, hogy a talaj inog a lábai alatt és tudja, hogy egy új választásból megtizedelve kerülne ki, mert nyíltan megmondjuk, hogy bizalomra nem méltó és hogy visszaélt a nemzet önzetlen hiszékenységével és épen ezért most a fuzióval kívánja foszladozó nimbuszát megfoltozni.

Minden fuzió politikai elvtelenség-gel jár, megtanultuk azt a fuziók történetéből és épen ezért a készülő fuziót már születése előtt kifogásoljuk, mert fuzionált pártok lassan-lassan átvedlenek gubernementális pártá, mely

„BEREGI ÚJSÁG” TÁRCÁJA.

Amárusz.

Kolostorban nőtt fel. Mióta él ott?
Nem tudta. — Bűnös szerelem szülte:
Mindjárt pólyából úgy került oda.
S mert ez keserves egy sors, elnevezték
Amárusznak. — Nagy, sápadt ifjú nőtt;
Ugy élt ott szótlan, gondolkodva mindig
És mindig földre sűtve bus szemét,
Mintha a földnek a szívébe nézne . . .

S egyszer mély csöndű holdas éjszakán
Igy szólt Istenhez: „Minden szenvedésem,
Egész lemondó életem díjába
Kegyül csak azt az egyet kérem én:
Mond meg, mikor kell meghalnom nekem!”

Alig, hogy ajkán fölcsendült e vágy,
Ugy rémlett, szót hall, angyalsuttogást:
„Majd akkor éjjel halsz meg, a mikor
Az oltár mécsét egyszer elfelejtet
Szentelt olajjal teletölteni . . .”

S multak napok, meg évek . . . És Amárusz
Ugy élt, élt busan, csöndesen tovább.

És meg-megtöltve esténként a mécsét
Igy szólt mindig: „Hadd égjen életem!”
S ilyenkor mindig oly mélán mosolygott.

Tavasszal egyszer szintén odament
A kápolnába, hogy megtöltse mécsét.
Kis láng már oly haldokolva égett,
Nőtt a homály . . . De ő jól látta még,
Hogy az oltárnak lépcsőjére im
Ifju szerelmes pár térdelt le éppen . . .
Lélekzetfojtva állt meg s nézte őket . . .
S hogy elstutogták az imájakat,
Lábujjhegyen csak ment, ment a nyomukba,
Csodás, bűvös vágy üzte, vontá őt.
Ugy ért támolygón ki a temetőbe . . .

Vrágos galyak édes illatától
Bűvös mámorba bódult ott feje;
Csodás madárdal zengett egy bokorból . . .
A légben hőszin lepke pár csapongott —
Mint hogyha egy egy nagy jazmin szírom
Vált volna hullás közben elevenné . . .

És ő csak ment, ment . . . Nyiló orgonák
Lombsátorban, a mező gyöpéből
Már csak alighogy kissé kimagasló,
Zöld sirra ült le im az ifju pár . . .

Ugy ültek ott ott, — az ifju fejét
Szerelmesének kebelére hajtva, —
Sötét hajára dus aranyhaj omlott . . .
Virágzáró hullt rájuk a bokorról
És a madárdal csak szót epedőn . . .
S a lepkepár a lány vállára bágyadt.

S Amárusz ime holt anyjára gondolt,
Rá, kit nem ösmert; rá, ki ennyi bura,
ily zord, keserves, gyászéletre szülte . . .

S még epedőbben zengett a madár . . .
S még bódítóbban nyílt az orgona.
S míg füre, fára halkán hullt a harmat,
Amárusz immár nem gondolt a mécsre,
Ugy állt ott lesve a madár dalát . . .
S hogy az ifju pár eltűnt, oda roskadt
A sirra, oh hisz úgy fájt, fájt szíve . . .

Másnap hórúra gyűlve a barátok
Ijedten látták, hogy kihunyott a mécs.
Hívták Amáruszt . . . Nem találták. Ott találták
Anyjának sirján elterülve, holtan.

Virágzó hullt sápadt homlokára
S fölötte folyton zengett a madár.

Fordította: Telekes Béla.

csak arra van tekintettel, hogy a minisztereknek kellemetesek legyenek, mint annak idején a Tisza Kálmán-féle fuzióval történt

A függetlenségi párt abszolút többségben van, tehát nemcsak joga, hanem kötelessége is a kormányrudat kezébe venni, bontsa ki lobogóját, hirdesse és érvényesítse elveit minden fentartás nélkül, amidőn látni fogja, hogy minden igaz magyar ember táborában lesz, mert el sem képzelhető, hogy akadjon magyar ki a nemzeti aspirációk ellen harcolni merészljen.

Ha a fuzió elkerülhetetlen, ha a nemzeti célok elérése csak a fuzióval lehetséges, ezt mi, csak úgy értelmezhetjük, hogy a függetlenségi párt programja legyen irányadó, hogy ezen program ne legyen alkuvás tárgya, hanem azt teljes egészében fogadja mindenki el, ki a pártba belép, mert vagy van függetlenségi párt, vagy nincs. Ha van ilyen, legyen méltó nevéhez, vagy nincs és akkor tudni fogjuk mi választók teendőinket.

Még egyszer a becsapott vármegye.

Az előző számban Barta Ödön orsz. gyűlt. képviselő ur ünneprontónak nevez minket, mert a borzsavölgyi gazdasági vasut hiányos és togyatékos üzemre és építésre mutattunk rá.

Tökéletes igaza van, hogy egy császár jubileuma lehet nagy ünnep, de nekünk a felvidéknek, vasutunk megnyitja még annál is nagyobb. Abban is igazsága van, hogy hála és elismerés illeti azokat, kik ezt a vasutat lehetővé tették és lehetővé tették, hogy a gazdasági fejlődés első hírnöke az első füstölő mozdony megjelent a felvidéken.

Távol állott tőlünk azokat becsapni, kiknek lelkében a vasut eszméje megfogamzott és igazán emberfeletti munkát végeztek, midőn az egyesek és erkölcsi testületek önző szűkkeblűségét legyőzve, a vasut kiépítéséi dűlőre vitték. Nincs is senki, ki ezen férfiak előtt az elismerés lobogóját meg ne hajtana, mert érdemük elévülhetetlen és valóban csak a kicsinyes gáncsoskodás és az irigység talál kifogást, ámde mi nem ezeket a férfiakat támadtuk meg a jogos kritika alapján, hanem támadtuk magát az építést, támadtuk a felszerelést és támadtuk az üzemet, mely a legjobb akarat mellett sem mondható kifogástalannak, sőt fentartjuk azon vádunkat hogy a vasutépítés teljes egészében bírálaton alul áll és megjósolhatjuk, hogy a közbiztonság érdekében az egész vasuti üzemet be kell szüntetni, mert azt minden gazdasági vívmány és kulturális haladás mellett is nem lehet megengedni, hogy az utazó közönség végrendeletet csináljon, ha a mi vasutankon utazni akar.

Már akkor, midőn a mi vasutunk bajait szóvá tettük, eleve rámutattunk

arra, hogy a műrendőri bejárás abban nyer kifejezést, hogy lesz egy magnum áldomás és a vasut átadatik a forgalomnak. Ugy is történt, a küldöttséget vivő vonat 45 kilométer sebességgel végig rohogott a vonalon, a bizottság gyönyörködött a szép kilátásban és a mi Pacific vasutunk megnyithatónak mondatott ki.

Ha a bizottság fáradságot vetne volna magának egy pár kilométernyi vonalat gyalog bejárni, meggyőződött volna arról, hogy a vasut nem kész, hogy a töltés gyatra, hogy a sínek fejtlen szegekkel van megerősítve, mely szegek pusztá kézzel kihuzhatók és ennél fogva a sínek oly lazán vannak megerősítve, hogy a kocsik alatt egyszerűen széjelmennék.

Arról nem beszélünk, hogy a közlekedés a szó szoros értelmében bizonytalan, a menetsebesség a minimumra redukáltatott és csatlakozásról szó sincs és a mi a tő, még ily gyenge menetsebesség mellett is a kocsik lefordulnak a töltésről, melynek következménye, sebesülés és a testi épség veszélyeztetése.

Kik építették a vasutat és hogyan építették azt, a kezdeményezők érdemből mit sem von le, azonban az kétségtelen, hogy az építés bűnös könnyelműséggel eszközöltetett és az is kétségtelen, hogy nem a takarékoság, hanem a fősvénység és minél több haszon bezsebelése volt a vezér eszme gondolván „apres moi la deluge” mert nem lehet mást feltételezni, ha végig nézzük az állomás épületeket, hol az utasról absolute semmi féle gondoskodás nem történt. Kitévén őket a hidegnek, a fagnak, pedig az az utas, ki a tuvarbért megfizette, jogosan tarthat igényt a kényelem legelőmibb követelményéhez.

Állítjuk és fentartjuk, hogy az egész vasut a hozzájárulásokból kiépíthető volt, és ez a mi vasutunk nem volt oly dűb dűb üzlet, a mint azt oda állítják.

Nehezményeltük a mi vasutunk tarifális politikáját, mert hiszen nem lehet elvitatni, hogy Szolyva messzebb van mint Bilke és dacára ennek Bilketői Beregszászba drágább a tuvardij ez pedig a közönség rovására megy.

Egyék üzemképessé a vasutat és akkor mi is beállunk a dicsőítők közzé, melynek különben tárgya fog hiányozni, mert tavasszal úgy elviszi a víz az egész vasutat, hogy újra és jobban kell felépíteni.

Földindulás.

*

Olaszországban megint megindult a föld az emberek talpa alatt és megint romba dőlt az emberek világának egy része. Városok elpusztultak, vizek kiáradtak, a tenger neki-rontott a szárazföldnek s a partok beleomlottak az áradatba. És ezer embernél több, talán nagyon sok ezer ember megsemmisült. Rájuk szakadtak a beomló házak, beleveszték a rohanó lángokba, elsodorta őket a vízár. S hogy a rettenetes hír hallatán borzalom fog el bennünket, nem gondolunk másra, csak arra, hogy emberirtás történt. Sok ezer

halottnak csak az ember voltát látjuk, semmi egyéb vonatkozást.

Olyan halálnak halálával haltak meg, amelytől az életnek és az emberinek kapcsolatára eszmélünk rá. Minden emberirtó katasztrófa ennek a ráeszmélésnek az iskolája. S ezért ennek az iskolának tanításait mindenkor magukénak vállalták az emberinek intézményes hirdetői, a vallások. Bármilyen lett a vallásokból, valamikor eleintén, forrongásaik közepette is, az emberi kultuszának voltak az intézményei. Az emberinek az étellel való összefüggését kutatták és megállapították. S hogy megállapodásaikat igazolják, minden emberirtó katasztrófára, mint tanúságra hivatkoztak.

Ezek a katasztrófák azoknak is figyelemzéstető tanuik, akik az életnek és az emberinek összefüggését más alapokon és más módszerekkel állapítják meg. Akik másfajta logikával elméletet faragtak és gyakorlatot konstruáltak meg róla. Akik az emberit máris a csucsuk tartják, nemcsak olyan alapnak, amelyről az ember fölött valóságához emelkedhetnek. Ők is csak hiszik, hogy igazuk van, amazok is csak vallják, de bennük is, bennünk is egy-egy borzalmas emberirtás az emberiség fájdalmát, megdöbbenését kelti.

Mindenkinek más-más megismerést juttatnak e katasztrófák, de valamennyinket arról világosítanak fel, hogy legelső sorban, mindenkifölött emberek vagyunk. Testvérek az emberiségben. Csakis azután vagyunk mások. Egymás ellenségei, egymás ellenfeleinek hozzátartozói, egymás meg nem értői, félreértői, egymás kiaknázói. Talán a szenteséges anyaföld azért szabadítja ránk azokat a katasztrófákat, hogy azt a már-már elfeledt tudomásunkat eszünkbe juttassa. Nem bizik az emberinek ilyen-olyan hirdetőiben és tanító intézményeiben, hanem bele beleszól a nagy feledésbe és a kis okoskodásba, a szertelen félreértésbe és a bamba tudatlanságba. Megrázkódik és romba dönti azt, amit emberek építettek s a romok alá temeti az embert. Hadd vijjogjon végig a földön az a hír, hogy emberek pusztultak el. Emberek és semmi egyebek. S hadd markoljon bele lelkiismeretünkbe az a vijjogó hír. Lelkiismeretünkbe, amely az emberiség lelkiismeretének része.

Azok a délolaszországi elpusztultak emberek voltak és olaszok. Olyan ország polgárai, amelynek a miénkkel állítólag ellentétes érdekei vannak. Talán olyan polgárai, akik ennek az érdekellentétnek fanatikus hirdetői voltak. Akiket az emberiség félrevezetői, a politikusok, arra tanítottak, hogy gyűlölniök kell azokat, akikre rászabadítják őket. Vajjon széles e világon kinek jut az eszébe most az, hogy a calabriai, a cataniai, a messinai halottak o'aszok voltak, mielőtt elpusztultak? A nevüket nem tudjuk, a fajtájukra nem gondolunk, csak a velünk való közösségükről van megilletődött tudomásunk. Istennek teremtményei, a természet alkotásai, az emberiség tagjai voltak ők. S a földről amely alattuk megindult, nem az jut eszünkbe, hogy olasz föld, hanem az, hogy anyaföld. A földgolyónak része, az emberi világnak területe.

Csakis a második pillanatban, amelyben az első pillanat közvetlensége hirtelen kimmulik eszeljük ki annak a megindult földterületnek különös sajátosságait. A szűkebb hozzátartozását, a történelmét, a múltját. De még ebben a második pillanatunkban is a borzalom fensége és a fájdalom szentsége uralkodik el rajtunk. Még nem a távollevők részvéte, hanem a testvér gyásza. Még nem

azé a komplikált nemességünké, amely azt mondja, hogy ilyenkor félretesszünk minden politikát s részvétünk a katasztrófásujtotta nemzet gyászában, ha em azé a szimpla indulatunké, amely még nem tud semmit sem mondani, csak siratni tudja az ember-testvért.

És eg befolyanak a világ minden részéről a könyvek patakjai. Nagy sós tengerré, amelynek tükrében meglátjuk magunkat, mint emberi embereket. Mint a Gondviselés alkotásait, mint a végzet médiumait, mint egymásra utaltakat, mint egymáshoz és semmi máshoz, senki máshoz nem valókat. A küzdők olyankor, amikor nincs egyéb vigasztalásuk, azt szokták hirdetni, hogy mégis mozog a föld. Toldjuk meg azzal, hogy néha meg is rendül. Néha megrázkódik és pusztít és rombol és maga alá temet világokat. Ennek a temetőnek is föltámadás a jelgége. Mert ezen embereknek temetőjében föl-föl szokott támadni az emberiség eszméje.

VEGYES HIREK.

Boldog új évet kívánunk lapunk igen tisztelt olvasóinak és munkatársainak!

A Beregmezei Irodalmi és Műpártoló Egyesület felolvasó estélyei.

A társadalmi és művészeti, a tudományos és gyakorlati ismereteknek rohamos terjedésével, a nemzeti és világirodalomnak hatalmas fellendülésével szemben még az általános műveltséggel rendelkező egyének is okvetlen szükségét érzik annak, hogy meglévő ismereteiket kiegészítsék, bővítsék.

Az ismereteknek ez a gyarapítása, bővítése, azoknak éppen nagy terjedelme és sokfélesége miatt a magára hagyott és járatlan egyes emberre nézve csupán fáradságos szellemi munka és hosszú idő árán lehetséges, míg a hozzáértőknek magyarázó és ismertető előadásai alapján egyszerűen idő- és munkavesztés nélkül, min. egy szellemi szórakozás útján érhető el.

Ezen igazságokat szem előtt tartva, a Beregmezei Irodalmi és Műpártoló Egyesület városunk egy szellemi szükségletének vélt eleget tenni, mikor a tél folyamán előadásokat óhajtott rendezni csupa közérdekű aktuális dolgokról.

Hogy pedig a hasznos, a tanulságos, a kellemessel legyen egybekötve, olyan műsort szolgáltat, melyben a komoly felolvasások mellett zene, ének és szavalati számok is szerepelnek.

A tervezett előadásokon részint felolvasással, részint ének vagy szavalattal a következő hölgyek és urak működnek közre: Besse Vilma, ifj. Fedák Istvánné, Gáthy Zsigmondné, Horváth Böske, Horváth Lujza, Janka Jolán, Kovács Margit, Mascsekievics Lajosné, Szűk Atala, Bellus Károly, ifj. Fedák István, Haba Ferenc, Halmos Gusztáv, Hensch Béla, Ivaskó Lajos, Janka Sándor, Kálmán József dr., Katz Lajos dr., Kertész Ede dr., Klein Jenő dr., Korpás Ferencz, Kubowich Géza dr., Oavec Andor, Orovecz Lajos, Szegedy Miklós, Szutor Zoltán, Szűk Aladár, Toldy Elemér dr. stb.

Az előadások január 7-étől (csütörtök) kezdve, minden csütörtökön tartatnak a városháza nagytermében. Kezdődnek este pont fél 6 órakor. A hölgyeket kérjük, hogy minél egyszerűbb öltözetben jelenjenek meg.

Hogy a dalogi kiadások részben meg-

térüljenek, az egyesület rendkívül mérsékelt belépőjegyeket bocsátott ki, melyek Farkas és Földes urak könyvkereskedésében névre kiállítva kaphatók. Családjegy az összes előadásokra tagoknak 3 K, nem tagoknak 4 K. Egy személyre szóló, összes előadásokra érvényes jegy tagoknak 1 K, nem tagoknak 2 K. Egy-egy előadásra érvényes jegyek: tanulóknak 10 f, tagoknak 20 f, nem tagoknak 30 f.

Midőn városunk művelt közönségét e tanulságos és szórakoztató felolvasó estélyek pártfogására felhívjuk, tesszük azt abban a reményben, hogy törekvésünk az intelligencia körében hathatós támogatásban fog részesülni.

A Beregmezei Irodalmi és Műpártoló Egyesület nevében: Nemes József, az irodalmi szakosztály elnöke. Korpás Ferenc, főtitkár.

— **Táncmulatság.** A beregszászi rómkath. énekegyesület február hó 7-én a Royal szállodában tartja szokott táncmulatságát, melyre a meghívók már legközelebb szét lesznek küldve.

— **Földrengés.** Olaszország déli vidékéről rémes hírek érkeznek, a föld és tengerrengés okozta pusztításokról. Eddig 75.000 halottról tesznek említést. Városok és falvak pusztultak el. Messina város teljesen romba dőlt. A tenger árja toronymagasságban végig sepepte a szicíliai és kalabriad partokat. A messinai tengerszorost és kalabriad partokat egészen megváltoztatta. Messinában a szicíliai érsekkel élén az éppen elvonuló processziót a tenger árja magával ragadta és senki sem menekült meg. Rombadőltek a templomok, a kaszárnyák, maga alá temetvén mindenkit. A részletek borzalmasságukban leírhatatlanok.

— **Megfagyott.** Lakatos Dánielné, Dékány Eszter vasárnap éjjel a Tinódi-utca végén megfagyott. Mint mondják iszákos volt és ily állapotban került az utcára, hol elpusztult. Nem ártana a korcsmáros nevét megtudni, ki elég lelketlen volt a magával tehetetlen és ittas asszonyt, az utcára dobta ki, kitevén őt a biztos halálnak.

— **A hus.** A melegvérű állatok izomrostjai, amelyeknek közönséges neve: hus, igen izletes és értékes tápláló anyagok. Az izomrostok között rendszeren több-kevesebb zsírszövet is van, amely sokszor csak fokozza a hus izletességét és tápláló erejét. A marhahus összetétele a következő: 70—76 százalék víz, 17—23 százalék fehérje-anyag (miozin, szerumalbumin stb.) és a hus izletességét okozó vegyi anyag (kreatin, xanthin stb.), stb.) 3—10 százalék zsír (faggyu) és 1 százalék szervesetlen só. A sertésusban gyakran 30 százalék zsír is van. A táplálkozásra alkalmas husnak egészséges állatból kell származnia; ha élősdiek (trichin, szalagféreg stb.) vannak a husban, akkor a hus táplálkozásra alkalmatlan; ugyintén a rothadó hus is veszedelmes, mert nagyon sok benne az ugynevezett hus-méreg, a ptomain. A hus hamar rothadásnak indul, hideg helyen azonban hetekig is eláll. Legegyszerűbb konzerválási mód a szárítás; a húst szeletekre vágják, megsózzák és a napon megszáritják; az ilyen husnak a neve Dél-Amerikában charque (olvasd: csarke); a szárított hus liszttel őrölve carne pura (tisztá hus) névvel kerül a forgalomba. A konzerv-készítést 1809-ben találta fel Apert. A húst bádgedénybe teszik, légmentesen elzárják s forró vízben több óra hosszáig főzik; azután egy kis lyukat ütnek a bádgedényen, hogy a levegő kijöjjön belőle s azután a lyukat légmentesen beforsrasztva, újból forralják a konzervet. Amerikában (főképpen Csikágóban) rengeteg mennyiségű huskonzervet készítenek, de Európában is használják a konzervet, főként a hadsereg hadi készlete számára gyártják. Egyszerű sózással is hosszú időre konzerválni lehet a húst, különösen a sertés-húst. Még célszerűbb eljárás a füstölés; néhány napra füstre kell akasztani a megsózott húst és csak arra kell vigyázni, hogy hőmérséklete a 25 Celsius fokot meg ne

haladjon, mert akkor bomlásnak indul. Készénfűsttel nem lehet a húst konzerválni, mert ez rossz ízt ad a husnak. A füstölésnél a fa füstjében levő kreozot és fenol a konzerváló anyag. Legizletesebb a szalmafüstön füstölt hus, legkevésbé izletes a fűrészporon füstölt, pedig csaknem kizáróan a fűrészport használják füstölő anyagnak. Sonkát, szalonnát, nyelvet, különféle kolbászokat és libamellet szoktak leginkább füstölni. A huskivonat sűrített hús, főként Dél-Amerikában, Ausztráliában és Észak-Amerikában, Csikágóban készítik a következő módon: a válogatot, finom husrészeket apróra darabolják és a Liebig és Pettenkofer által feltalált eljárás szerint nagynyomású gőzben megfőzik; ennek a megfőzött husnak a levéből a huskivonat oly módon, hogy a húsleves, miután a zsíradékot vegyi úton eltávolítják belőle, legmentesen záródó edényben addig főzik és párolják, míg meg nem barnul és meg nem sűrűsödik. Hasonló módon készül a huspepton is. Készítenek továbbá a hus szilárd anyagából is fehérje-készítményeket, melyek szomatoze, karnigen, tropon stb. néven mint erősítő és gyógyszerek kerülnek forgalomba. Ezekhez hasonló készítmény a hematogen is, azzal a különbséggel, hogy ez nem húsból, hanem vérből készül azok számára, akik vérszegények.

— **A magyar virtus.** Meghatóan kedves és naivságában is megindító jelét adta hazafias és harcias hangulatának egy szabolcsi tartalékos katona, aki felbélvegyezett levélben folyamodott a munkácsi közös hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy hívják be Boszniába, mert fáj neki, hogy bajtársai nála nélkül vitézkednek a vérengző háburuban. Azt hiszi ugyanis, hogy a háburu már nagyban folyik s alig várja, hogy részt vehessen benne. A levelet, hogy a magyar virtus e fényes megnyilvánulásában olvasóink is gyönyörködhesenek, minden változtatás nélkül közöljük:

Kelt levelem Szabócsmezei Rakamaz önként jelentkező levelemet nyujtombe az hadkiegészítő parancsnoksághoz mivel megdöbentő hir halaczik a bósznijai harárón mivel már a firtesz batalión elment Miskólczról bósznijában a vérengző határa mivel bánkódom vitéz bajtásimér énis kérek alásan a had kiegészítőur parancsnokságtól egy 24 óra alatti berukoló Sárga cédulát mivel fijatal rezervába helyezet katóna vagyok szeretnék szerbija gurilla csapatnak manliker pirulát ósztani és mivel 24 óra alatti sárga behívóm megnem érkezik ehó 13-án önként jelentkezni főgok a had kiegészítő parancsnoksági kazelárjában Munkácson és ezen jelentkezesemet nem azér cselekszem hógy talán a hagymaszatban vólnék vagy pedig szesztes vólnék hanem azért hogy húségesen esküten esküdem az katonaji egyetemhez és azért gyórsítva várom a 24 óra alatt berukoló sárga cédulát kézbesíteni az útköző harcra a címzeti hejzetem József Ling 1904. beli Rezervist: 13 Kompani Hornist Szabócs meze Rakamaz.

— **Csak magyarul.** Régi panasz, hogy a nemzetiségi iskolákban milyen gyalázatos felületességgel tanítják a magyar nyelvet. Érthető, ha az iskolákban került gyerek ott egyáltalán nem tanulhatja meg hazája nyelvét, amikor tanítójának eszéágában sincs az, hogy erre megtanítsa. Ezt a régi bajt akarja megszüntetni a kultuszminiszter egy a tanfelügyelőkhöz intézett rendeletével, amelyben részletesen megszabja a nem állami és nem magyar tannyelvű népiskolákban a magyar nyelv tanításának módját. Arra kötelezi ezeket az iskolákat a miniszter, hogy a magyar nyelv heti óraszámait nem csökkenthetik, mint a múltban mert ezzel fegyelni vétséget követnek is.

— **Új hegyi kirendeltség.** A földmívelésügyi miniszter Szatmár, Máramaros, Szilágy és Ugocsa vármegyékre terjedő hatáskörrel 1909. január 1-től kezdve Szatmárnémeti székhelyvel új hegyi kirendeltség létesítését határozta el. Máramaros és Ugocsa vármegyék eddig a munkácsi hegyvidéki kirendeltséghez tartoztak. Kiválásuk folytán az Ung, Bereg és Zemplén vármegyék fognak tartozni a munkácsi kirendeltséghez.

— **A kóbor cigányok megrendszabályozása.** Az O. M. G. E. fölterjesztést intézett a belügyminiszterhez a kóbor cigányok megrendszabályozása tárgyában. A fölterjesztés tüzetesen foglalkozik azon körülményekkel, melyek a cigányok garázdálkodásai következtében elsősorban a gazdaközönységét sújtják. A fölterjesztés rámutat a megrendszabályozás módjaira is, ilyenekül jelölve a lótarítás megvonását s a kóbor cigányok helyhez való kötését. Végül kéri a belügyminisztert, hogy a kérdést mielőbb rendezze.

— **Megcsipett hazárd játékosok.** Ungvárt a hazárd játékok eme egyik fészkeben, Amerikából ide importált „Poker” elnevezésű hazárd játékot is gyakorolják, alaposan fosztogatva egymást a szerencsét kártya után keresők. Farkas Ernő rendőrségi gyakornok szombaton és vasárnap üldözőbe vette a kártyásokat és három kávéházban, a Hungária, Magyar Király, és a Tulipánban tetten érte a játékosokat, akitől összesen 48 koronát foglalt le. Az eset a pénz átvételével a rendőrség a járásbírósnak jelentette föl.

— **Az ezüst forint.** Az utóbbi időben azt az érdekes jelenséget lehet észlelni, hogy kevesebb ezüst forint van forgalomban. Ennek az oka hogy a tavasz óta az állampénztárak és a bank nem ad ki többé ezüst forintosokat. Nemsokára be fog következni tehát az az időpont, amelyben az ezüst forint egészen el fog tűnni a forgalomból és ezzel a koronaértéknek nem lesz több az a szépség-hibája, hogy a mindennapi életben léptenyomon találkozunk a régi osztrák érték legmarkánsabb képviselőjével: az ezüst forinttal.

x **A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket.** Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A „Scott-féle Emulsió” formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió”-ban nemcsak, hogy megvannak, hanem meg sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió”-nak. Kapható a gyógyszerárakban.

— **Városok hanyatlása.** A városok lapjában olvassuk, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városok ötöd része tengődő állapotban van. A rendezett tanácsú városok között van Nagykároly és Felsőbánya. Nagykároly lakosainak száma az utolsó 30 év alatt csak 19 százalékkal növekedet, a Felsőbányáé 13,8 százalékkal fogyott. A hanyatlás legszomorúbb képet mutatják Abrudbánya, Dobsina, Gölnicbánya, Jolsva, Kisszeben, Leibic, Lőcse, Nagyrőce, Lubló, Szokolca, Szepesolaszi, Szepesváralja, Vizakna, Körmöcbánya, Körmöc lakossága az utolsó 30 év alatt 49 százalékkal fogyott. Szomorú adatok ezek, amiken érdemes gondolkodni.

— **Rendőri segítség a munkásbiztosító-pénztárak kiküldöttjei részére.** A mennyiben Andrássy Gyula gróf, belügyminiszter arról értesült, hogy a munkaadók egy része a kerületi pénztárak kellő igazolvánnyal ellátott közegeinek a törvény 20. §-ában előírt adatokat rendelkezésére bocsátani nem hajlandók, rendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez, melyben felhívta őket a törvényhatóságok területén levő rendőrhatalóságok oda utasítására, hogy a magukat kellőképpen igazolt pénztári közegeket hivatalos eljárásuk közben, mint hatósági jelleggel felruházott közegeket a szükséges rendőri segítségben részesítsék. A pénztárak tisztviselői legközelebb arcképes igazolvánnyal fognak ellátni.

Az új bortörvény életbeléptetése. A borhamisításnak és a hamisított bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szóló ez évi 47. törvény cikk szentcsittetvén, az Országos törvénytanács 16. számában közzétett és 1909. január hónap 1-én fog életbe lépni.

— **Elfogott leánykerítők.** Folyó hóban három leánykerítő jutott a határrendőrség kezébe, ahol kihallgatásuk során bevallották, hogy abból a célból utaznak az országban, hogy oroszországi rossz hírű üzletek részére leányokat szállítsanak. A kerítők névszerint Braun József munkácsi születésű, Leichtman Mór kéki születésű, és Eiben Ilona kabolapolyánai születésű egyének két fiatal leányt: Both Mária és Fehér Katalint vették rá, hogy őket Munkácsra kövessék, ahonnan majd tovább utaznak. A tapasztalatlan fiatal lányok hajlottak a sokat ígérő, csábító szavakra és elhatározták, hogy reá lépnek arra az utra, amely részökre annyi örömet, élvezetet ígért, valójában azonban a romlottságnak, a züllésnek útjára vezeti őket. A rendőrségnek azonban egyelőre sikerült a kerítők orosz szándékát megakadályozni. Az elcsábított leányokat illetőségi községeikbe toloncolták, a három kerítő pedig a büntetőtörvénykönyvbe ütköző nőkerítés büntetése miatt az ügyészséghez kísérték át.

x **Farkas Mór fogspecialista Beregszászon, Árpád-u. 9. Található egész nap.**

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elszünyeléstől menti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei nézték elragadtatva gyermekeik egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Scott-féle Emulsiót szívesen fogadj és könnyen emészti meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárban.

CSARNOK.

Kossuth haditerve.

A Nuova Antologia című olasz szemle most közli Kossuthnak egy eddig ismeretlen levelét, melyet 1860-ban Garibaldinak írt, francia nyelven. A levél következőképen szól:

Turin, 1860. szept. 14

Tábornok Ur,

Kedves és kiváló barátom!

Abba az örömmámorba, melylyel Önt evezzi a milliók hálája, azoké, akiket felszabadított a meggyalázó zsarnoki igából, s visszaadott saját maguknak, a művelődésnek, a szabadságnak, akiket megmentett a szemlátomást alakuló Olaszország részére: hadd elegyitem én is csodálatomnak őszinte kifejezését.

Oh! milyen szépek, milyen hatalmasak az Ön tettei és tetteinek eszközei! . . . Legyen érte áldott!

Ugy hiszem, kedves és kiváló barátom most érkezett el ideje annak, hogy kijelöltessék Magyarországnak a szerepe, melyet közös ellenségünk, Ausztria elleni végleges küzdelmünkben viselnie kell . . . és hogy közösen megállapítsuk az eszközöket, amikkel ezt a szerepét hathatossá tegyük.

Annál szükségesebb ez, amivel biztos tény, hogy nemcsak Porosz- és Oroszország hanem Anglia is (igen, Anglia is: erre nézve hivatalos adataim vannak) összejátszik Ausztriával, hogy megmentse, vagy hogy legalább a mi akadályainkat növelje és kilátásainkat csökkentse

Természetes, hogy se magam, se barátaim nem fogunk megijedni ezektől az akadályoktól. Ha közösen állapítjuk meg terveinket, ha mindkét nemzetünk erőit egyesítjük, s főleg, ha Ön rendelkezésünkre bocsátja hatalmas segítőerejét és támogat az előkészületünkben, mely haderőnk rendezéséhez kell (és van elég tetemes erőnk) nem kételkedhetünk a sikerben.

Hazánk sorsa függ ettől . . . En, részemről nyíltan bevallom, hogy Magyarországnak, ha Ausztriától megakar szabadulni nagy szüksége van az olasz szövetségre. De merem állítani azt is, hogy Olaszország se nékülözheti a magyar segítséget. Mert elvégre a 15 milliónyi magyarországi népesség, az ország minden rendelkezésre álló eszközével, ha elszakad Ausztriától, s még hozzá Olaszország erejéhez csatlakozik, harmincmilliónyi különbözetet képvisel az esélyek és a győzelem kiszámításában a mi javunkra.

Az Ön szavaiból és tetteiből arra a meggyőződésre jutottam, hogy az én hazám függetlenségét mint az olasz kérdés megoldásának nélkülözhetetlen tényezőjét tekintette.

Engedje meg tehát, hogy érdekeinknek közösségéből kiindulva, elmondjam, miképen fogom fel a helyzetet . . . Veneziát fel kell szabadítani és az egységes független Olaszországhoz csatolni: ez magától értetődik.

Igy hát a háboru Ausztria ellen megy — de hogyan? Elég az, ha az osztrákokat kiűzik Veneziából, a nélkül, hogy az osztrák hatalmat megtörnek? Ha evvel beérik, Olaszországnak nem lesz tartós békéje. Ausztria ürügyeket fog keresni, szövetkezni fog és fog arra módot találni, hogy visszanyerje azt a mit elvesztett. Meg kell tehát törni egyszer s mindenkorra.

Ezt pedig csak Magyarországon lehet megtenni, mert itt van az ő hatalmának súlypontja. Ha tehát megindul a háboru, egyszerre két helyen kell a tamadást intézni, Olaszországban és Magyarországon . . . Nyílt tamadást mondok, nem oldaltamadást.

Ön annyira nemeslelkű, hazája érdekét oly széles körben szemléli, hogy igazat fog nekem adni, ha állítom, hogy Magyarországtól öngyilkosságot kívánnak, ha azt akarnák, hogy kisebb ösatarozások eszközévé legyen és ha ezt az öngyilkosságot el is követné, Olaszországra ebből semmiféle komoly és tartós előny nem hárulna. Ellenkezőleg: Ausztria egy oldalról megszabadulna minden aggodalomtól, sokkal félelmetesebb ellenségévé válna Olaszországnak mint azelőtt volt.

Tehát háboru kell Ausztria ellen. két oldalról, nagy háboru, de nem csatározások, oldaltamadások . . . Eltálatam gondolatát!

Ha igen, ugy nincs más hátra, mint hogy kifejtsem Ausztria és Magyarország helyzetét, s ezáltal indokoljam véleményemet a helyzet követelményéről. Ha a háboru kitör nem hiszem, hogy egyenes beavatkozás várható Olaszország ellen, az ország területén, feltéve, hogy nem fognak Franciországgal semmi konfliktusba keveredni, mielőtt Ausztriával végeztek.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenítő, erősítő és edző az izmokat, fájdalomcsillapító. Paratlan mint szájviz, haj- és bőrapólszer.

Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 e. 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küldünk utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése után

Kosmos labororium Győr.

Kapható mindenütt.
Főraktár Beregszászban:
Hausmann Ch. és Fiánál.

Nincs még grammofonja?

Akkor siessen mielőbb vásárolni Ignáczy fényképész műtermében Beregszászon, a hol ole őt és jót kaphat. Óriási lemez raktár. Előnyös lemez csere.

A fénykép a legszebb alkalmi ajándék Ignáczy Géza modern fényképészete Beregszász

Karácsonyra alkalmas ajándék a fényképező gép. 0 0 Kapható Ignáczy fényképész műtermében Beregszász Szakszerű tanítás ingyen

Tisztelettel adom a n. é. közönség b. tudomására, hogy a Goldstein és Friedländer fakereskedő cégtől kiváltam és a

Közgazdasági bank által helyben felállított faraktár

intézetét vállaltam el, ahol a nagyérdemű közönség faszükségét a legnagyobb pontossággal szolgálhatom ki. Tisztelettel:

Friedländer Miksa

Van szerencsém a nagyérdemű vevőközönség szives tudomására hozni, miszerint a raktáramban levő összes

czipőket

f. é. november hó 1-től

melyen leszállított árak mellett fogom elárusítani :: :: :: :: :: :: :: ::

kiváló tisztelettel

Iczkovits Lajos.

RITKA ALKALOM! Ne mulassza el senki.

Dr. Vajda Géza szemorvos szemgyógyintézete Miskolcon a sanatorium és vizgyógyintézet felső épületében.

Rendelés hétköznap d. e. 11 és d. u. 3 órakor.

Az eperjesi népbank kályhagyára

értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy az eddig fennálló szerződését Markovics József ural megszakította és a jelenlegi képviselőt Mermelstein és Kroh uraknak adta át és egyúttal ajánlja a legjobb hírnévnek s mindenütt közkedveltségnek örvendő tűzálló fehér

chamotte-agyagból gyártott kiváló minőségű díszes kiállítású **cserépkályhát és kandallót** felette jutányos árban. — A gyári szerelőnk által felállított kályhák használhatóságát és jóságáért feltétlen felelőséget vállalunk. Kizárólagos képviselő és raktár Mermelstein és Kroh Beregszász, Petőfi-u. 4. sz. (Löwy-féle ház). Képviselőnk kívánatra mintákkal és költségvetéssel szolgálhat. Régi kályhák átrakása és javítása jutányosan eszközöltetik.

Mielőtt személy-, jelzalog- v. építési KÖLCSÖN iránt intézkednék kérjen díjtalanul prospektust. **MELLER L. EGYED** BUDAPEST IX., Lónyai-utca 7. Telefon!Interurban 46-31.

A dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált híres **f ü l o l a j** megszüntet gyorsan és alaposan időközi **suketséget, fulfolyást, fulzugást és nagyothallást** még idült esetekben is. Kapható a 2 frt. palackban használati utasítással **Grósz Nagy Ferencz, gyógyszerész, Debreczen** Kossuth-utca 8. szám

„ANGYAL” gyöngyvirág-crém. Hozzávaló szappan ára 1 korona. **Szeplőt, májfoltot** es mindennemű arctisztítálatanságot pár nap alatt eltüntet az „ANGYAL” **GYÖNGYVIRÁG-CRÉME** a bőrnek fehér, üde színt kölcsönöz. **„ANGYAL” gyöngyvirág-crém.** Gyöngyvirág hölgypor ára 1 kor. Kapható: **Reichard Jenő** „Angyal” gyógyszerész, Beregszász (Bocskai-utca.)

ROYAL

KÁVÉHÁZ, ÉTTEREM, SZÁLLODA Beregszász. Az előkelő közönség találkozó helye. — Mérsékelt árak